

Analýza cílových skupin sociálních služeb

Zpracováno v rámci zakázky Zpracování analytických podkladů pro projekt Podpora zavádění, realizace a vyhodnocování procesu střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb na ORP Písek.

Zadavatel zakázky: Občanské sdružení CHANCE IN NATURE – LOCAL ACTION GROUP

Zpracovatel: Jihočeská rozvojová o.p.s.

Harmonogram: 1. 10. 2013 – 15. 2. 2014

Cílová skupina - vymezení okruhu osob, které se mohou stát reálnými uživateli sociálních služeb. Uživatelé společně s poskytovateli (registrovaní podle Zákona o sociálních službách) a zadavateli (obce nebo kraje) tvoří triádu komunitního plánování rozvoje sociálních služeb.

Obsah

VYMEZENÍ HLAVNÍCH CÍLOVÝCH SKUPIN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	3
KVANTIFIKACE HLAVNÍCH CÍLOVÝCH SKUPIN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	5
<i>Osoby v krizi</i>	5
<i>Senioři</i>	9
<i>Osoby se zdravotním postižením</i>	10
<i>Rodiny s dětmi</i>	12

Vymezení hlavních cílových skupin sociálních služeb

Cílové skupiny byly vymezeny v Analýze záchytu uživatelů sociálních služeb a odpovídají rozdělení na 4 cílové skupiny podle toho, jak jsou řešeny pracovními skupinami KPSS Písek.

Osoby v krizi

- osoby ohrožené sociálním vyloučením – lidé dlouhodobě nezaměstnaní; lidé s nízkým stupněm vzdělání, lidé žijící v dluhové pasti
- osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy (prostituce, bezdomovectví apod.)
- pachatelé trestné činnosti a osoby opouštějící zařízení po výkonu trestu odnětí svobody
- osoby závislé na drogách, osoby mající problém s drogami a osoby mající problém s nedrogovými závislostmi
- oběti domácího násilí (fyzické, psychické anebo sexuální násilí mezi blízkými osobami, ke kterému dochází opakovaně v jejich soukromí)
- oběti trestné činnosti (každý, komu bylo trestným činem ublíženo, komu tak vznikla škoda na majetku, zdraví nebo mu byla způsobena škoda morální či jiná újma a pozůstalí po obětech)
- etnické menšiny a osoby z jiného socio-kulturního prostředí (převážně se jedná o Romy v nepříznivé sociální situaci, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením)

Senioři

- Cílovou skupinou nejsou všichni senioři ale ti, kteří z důvodu nepříznivé sociální situace způsobené věkem a neuspokojivým zdravotním stavem potřebují částečnou nebo úplnou podporu při zvládnutí základních činností spojených s péčí o vlastní osobu, a to formou odborné ošetrovatelské péče a podpory rodiny nebo poskytovatelů sociálních služeb (ať už pobytových, či ambulantních a terénních). Věková hranice cílové skupiny (obecně vnímaná hranice stáří dle OSN a SPRSS Jihočeského kraj) je věk 65 let a výše.

Osoby se zdravotním postižením

- Osoby se zdravotním postižením všech věkových skupin, a to osoby definované v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů a obecně také osoby s dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, který podstatně omezuje jejich psychické, fyzické nebo smyslové schopnosti. Zákon č. 108/2006 Sb. vymezuje zdravotní postižení jako tělesné, mentální, duševní, smyslové nebo kombinované postižení (včetně postižení autismem a dlouhodobě nemocných), jehož dopady činí nebo mohou činit osobu závislou na pomoci jiné osoby.

Rodiny s dětmi

- Všechny děti a mládež – všechny věkové skupiny 0 - 26 let,
- Rodiny s dětmi v tíživé sociální situaci,
- Děti z dětského domova,
- Rodiny v přechodné krizi – partnerské krize, výchovné problémy, šikana,
- Rodiny ohrožené domácím násilím,
- Rodina, kde je zdravotní postižení (rodič nebo dítě),
- Rodina, kde je závislost,
- Rodiny ohrožené chudobou (nezaměstnanost, nízké příjmy, zadluženost),
- Rodiny ohrožené ztrátou bydlení,
- Samoživitelé,
- Matky na mateřské dovolené (poporodní problémy),
- Rodiny s náhradní rodinou péčí,
- Nezletilí rodiče,
- Lidé navracející se z ústavní výchovy,
- Nezletilí pachatelé trestné činnosti.

Kvantifikace hlavních cílových skupin sociálních služeb

Osoby v krizi

Osoby ohrožené sociálním vyloučením – lidé dlouhodobě nezaměstnaní; lidé s nízkým stupněm vzdělání, lidé žijící v dluhové pasti. **Počet dlouhodobě nezaměstnaných** na základě Srovnání správních obvodů obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje v rámci „Sčítání lidu, domů a bytů 2011 - Jihočeský kraj - analýza výsledků“:

ORP Písek	Celkem
Obyvatelstvo ekonomicky aktivní	24 790
Obyvatelstvo podle způsobu bydlení: ¹	
Počet nezaměstnaných	2 064
z toho dlouhodobě (více jak 12 měsíců)	516 ²

Osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy (prostitute, bezdomovectví apod.) – **výpočet počtu lidí bez domova nebo v nouzových obydlích** na základě Srovnání správních obvodů obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje v rámci „Sčítání lidu, domů a bytů 2011 - Jihočeský kraj - analýza výsledků“:

ORP Písek	Celkem
Obyvatelstvo celkem	51 501
Obyvatelstvo podle způsobu bydlení: ³	
jinde (rekreační chaty, mobilní nebo nouzová obydlí apod.)	261
bezdomovci	400

Pachatelé trestné činnosti a osoby opouštějící zařízení po výkonu trestu odnětí svobody – na základě statistiky Policie České republiky KŘP Jihočeského kraje za rok 2013, která uvádí rozdělení počty stíhaných osob podle okresů, lze provést **odhad počtu stíhaných na území ORP Písek**.

¹ Zdroj: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajkapitola/314135-13-n+k3034_2013-10

² Dle údajů Integrovaného portálu MPSV se podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v okrese Písek pohybuje na úrovni 25% (poslední 3 roky).

³ Zdroj: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajkapitola/314135-13-n+k3034_2013-10

	okres	ORP
Obyvatelstvo celkem	69 843	51 501
Počet stíhaných osob	7 208	5 315 ⁴
z toho počet recidivistů	406	299

Osoby závislé na drogách, osoby mající problém s drogami a osoby mající problém s nedrogovými závislostmi – o míře užívání drog a nadužívání alkoholu v ČR chybí dostatek spolehlivých dat. Odhad počtu osoby se závislostmi lze stanovit pomocí údajů z Výroční zprávy o stavu ve věcech drog v ČR v roce 2012.

ORP Písek	Celkem
Obyvatelstvo celkem	51 501
Odhad počtu osob v rámci ORP, kterého se týká škodlivé nebo problémové pití alkoholu	4 223 ⁵
Odhad tzv. problémových uživatelů drog v rámci ORP	203 ⁶

Závěrečná zpráva o realizaci služby/projektu Protidrogové politiky v roce 2013 poskytovatele Arkáda - sociálně psychologické centrum uvádí 145 drogových klientů (z toho 118 injekčních uživatelů), 22 uživatelů nedrogových (z řad rodinných příslušníků a blízkých osob).

Klienti kontaktního a poradenské služby ⁷ Arkáda	2012	2013
Klienti nedrogoví ⁸	29	22
Klienti drogoví ⁹	124	145
z toho - noví klienti - prvokontakt	33	32
z toho - Injekční uživatelé drog	96	118
Klienti – uživatelé alkoholu	0	7

Zdroj: Závěrečná zpráva o realizaci služby/projektu Protidrogové politiky v roce 2013

⁴ Odhad na základě poměru počtu obyvatel obou regionů.

⁵ Škodlivé nebo problémové pití alkoholu se týká 8,2 % populace, tedy přibližně 600 tisíc dospělých Čechů.

⁶ Ve skupině dlouhodobých a intenzivních (tzv. problémových) uživatelů drog bylo v ČR odhadnuto přibližně 41,3 tis. osob (tj. 0,39%).

⁷ Kontaktní centrum plní svou funkci v rámci sekundární a terciální prevence a představuje první stupeň systému komplexních služeb v oblasti péče o osoby se závislostí.

⁸ Počet klientů z řad rodinných příslušníků a blízkých uživatelů drog, kteří využili služeb nízkoprahového zařízení.

⁹ Jde o celkový počet drogových klientů, kteří alespoň jednou během r. 2011 využili služeb nízkoprahového zařízení.

Oběti domácího násilí - nebyl nalezen spolehlivý údaj o počtu obětí domácího násilí na území ORP Písek. Jediným známým údajem je **počet Nahlášených případů týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí** – 30 dětí ve věku 0-18 let, z toho u 3 dětí byla nutná hospitalizace (podle Výročního výkazu o výkonu sociálně-právní ochrany dětí za rok 2012).

Oběti trestné činnosti - nebyl nalezen spolehlivý údaj o počtu obětí trestných činů na území ORP Písek. Přibližnou představu o počtu obětí trestné činnosti si lze udělat podle **odhadu trestných činů na území ORP** na základě statistiky Policie České republiky – KŘP Jihočeského kraje.

ORP Písek	Počet
Obyvatelstvo celkem	51 501
Odhad trestných činů v ORP Písek	1 109 ¹⁰
Odhad trestných činů v ORP Písek - násilné a mravnostní činy	111 ¹¹

Etnické menšiny a osoby z jiného socio-kulturního prostředí (převážně se jedná o Romy v nepříznivé sociální situaci, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením)

Etnické menšiny – Romové – není spolehlivý údaj o počtu Romů v ORP.

Počet cizinců bydlících v ORP Písek je 1 001 (údaj Ministerstva vnitra ČR o počtu cizinců bydlících na území ORP Vimperk k 1. 1. 2014).

Obec	MUŽI			ŽENY			CIZINCI CELKEM	Přech. pobyt	Trvalý pobyt
	nad 15	do 15	Celkem	nad 15	do 15	Celkem			
Albrechtice n.V.	5		5	3		3	8	6	2
Cerhonice				1		1	1	0	1
Čimelice	2		2	1		1	3	0	3
Čížová	14	1	15	10		10	25	7	18
Dobev	5		5	3		3	8	3	5
D. Novosedly	5	2	7	2	2	4	11	8	3
Drhovle	8		8	5		5	13	8	5
Heřmaň	2		2				2	0	2
Horosedly	1		1				1	0	1
Kestřany	5		5	6		6	11	2	9
Kluky	3		3	5	1	6	9	2	7
Kožlí	1		1	1		1	2	2	0
Králova Lhota	1		1				1	1	0

¹⁰ Ve sledovaném období (rok 2013) připadlo na 1 000 obyvatel okresu Písek 21,54 ohlášených kriminálních činů

¹¹ Podíl skupin trestných činů na celkové kriminalitě v Jihočeském kraji (2013): násilné činy 9%, mravnostní 1%

Obec	MUŽI			ŽENY			CIZINCI CELKEM	Přech. pobyt	Trvalý pobyt
	nad 15	do 15	Celkem	nad 15	do 15	Celkem			
Křenovice				2		2	2	0	2
Lety	1		1				1	1	0
Minice	1		1				1	1	0
Mirotice	5		5	6	1	7	12	1	11
Mirovice	16	2	18	18	1	19	37	11	26
Mišovice	2	1	3	1		1	4	3	1
Myslín				1		1	1	0	1
Nevězice	2		2				2	1	1
Olešná	1		1	1		1	2	1	1
Orlík nad Vltavou	2		2				2	0	2
Oslov				1		1	1	0	1
Ostrovec	7		7	3		3	10	7	3
Paseky				1	1	2	2	0	2
Písek	380	36	416	297	48	345	761	355	406
Podolí I	1		1				1	1	0
Protivín	51	5	56	44	5	49	105	58	47
Předotice	1		1	2		2	3	2	1
Putim	2		2				2	1	1
Rakovice	1	1	2	1		1	3	0	3
Ražice	2		2	3		3	5	1	4
Skály	2		2	2		2	4	2	2
Slabčice	3		3	2		2	5	0	5
Smetanova Lhota	4		4	1		1	5	2	3
Tálín				1		1	1	0	1
Varvažov	3		3	2		2	5	5	0
Vlastec	2		2	3		3	5	3	2
Vojníkov	1		1				1	1	0
Vráž	1		1	4		4	5	2	3
Vrcovice	4		4	3	1	4	8	3	5
Záhoří	6		6	3		3	9	5	4
Žďár	1		1				1	1	0
ORP Písek	554	48	602	439	60	499	1 101	507	594

Senioři

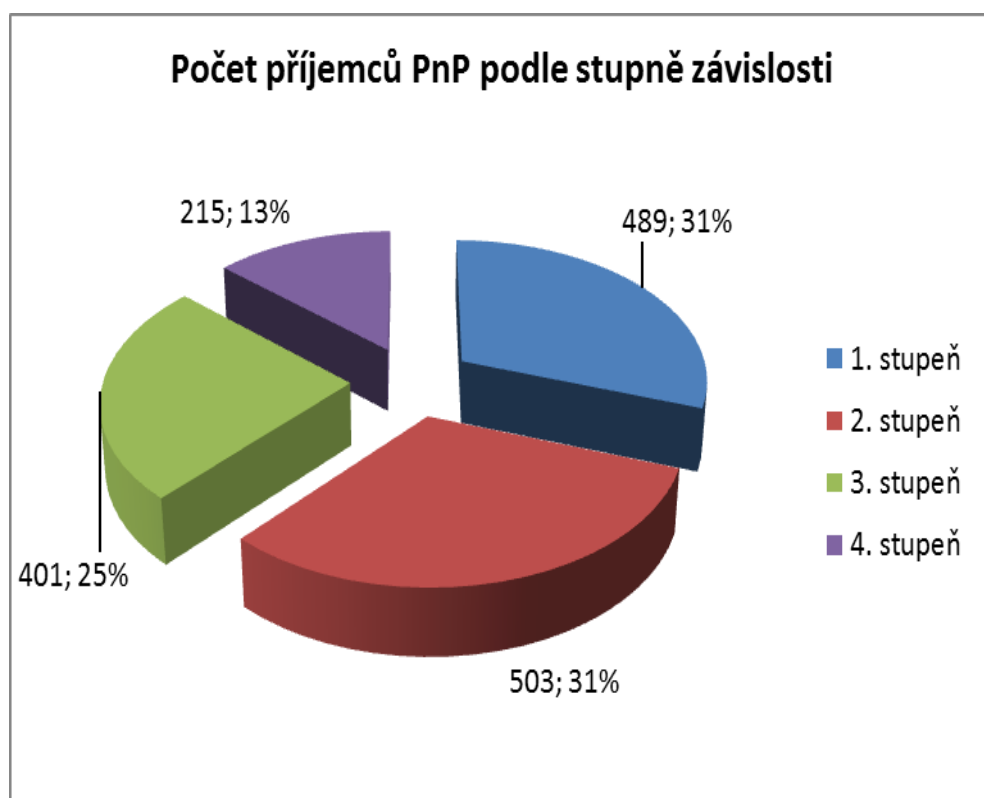
Senioři – 8 813 osob ve věku 65 a více let (dle ČSÚ, SLDB 2011).

ORP Písek		Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo celkem		51 501	25 169	26 332
z toho	65 - 69	2 912	1 302	1 610
	70 - 79	3 706	1 523	2 183
	80 a více let	2 195	740	1 455
Obyvatelstvo 65+		8 813	3 565	5 248

Osoby se zdravotním postižením

Neexistuje centrální evidence osob se zdravotním postižením, proto ke kvantifikaci této skupiny musí být použity pomocné údaje.

Jedním z nich je např. **počet příjemců Příspěvků na péči, který v lednu 2014 činil 1 608 osob** v rámci území ORP Písek. Rozdělení příjemců podle stupně závislosti je znázorňuje následující graf.

Zdroj: Zdroj: kontaktní pracoviště Písek - Úřad práce ČR krajská pobočka v Českých Budějovicích

Pokud vyjdeme z předpokladu, že procento osob se zdravotním postižením z populace je v celé republice stejný, můžeme na základě údajů z Výběrového šetření zdravotně postižených VŠPO (v roce 2007) ¹² odhadnout počet osob se zdravotním postižením v ORP Písek.

Populace ČR (stav k 31. 12. 2006)	Občané se zdravotním postižením v ČR	Populace ORP Písek (stav k 31. 12. 2012)	Občané se zdravotním postižením v ORP Písek
10 287 189	1 015 548	51 978	5 131

¹² Podle odhadů ČSÚ žije v současné době v České republice 1 015 548 osob se zdravotním postižením, kteří tvoří 9,87% celé populace.

Obdobně byly odhadnuty i počty osob se zdravotním postižením podle typu postižení.

typ postižení	Zdravotní postižení							celkem osob	četnost postižení na 1 osobu
	tělesné	zrakové	sluchové	mentální	duševní	vnitřní	celkem		
ČR	550 407	87 439	74 700	106 699	128 065	571 734	1 519 044	1 015 548	1,496
ORP Písek	2 781	442	377	539	647	2 889	7 676	5 131	1,496

Rodiny s dětmi

Během SLDB 2011 bylo na území ORP Písek sečteno celkem **13 502** cenzových domácností, tzn. **rodin**. Z toho **1 662** rodiny byly neúplné a se závislými dětmi.

				Hospodařící domácnosti
Hospodařící domácnosti celkem				22 060
v tom:	tvořené 1 rodinou			13 502
	v tom	úplné	bez závislých dětí	6 280
			se závislými dětmi	4 166
		neúplné	bez závislých dětí	1 394
			se závislými dětmi	1 662
	tvořené 2 a více rodinami			316
	domácnosti jednotlivců			7 374
	vícečlenné nerodinné domácnosti			868

ORP Písek		Celkem
Obyvatelstvo celkem		51 501
z toho ve věku	0 - 14	7 457
	15 - 19	2 843

Další počty dětí spadajících do skupiny potenciálních uživatelů uvádí údaje z evidence Sociálně-právní ochrana dětí, které jsou uvedeny v dokumentu Sociodemografická analýza území ORP Písek (2013).